

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

POLITIEKE WOENSDAG WOENSDAG 12 JANUARI 16.30 UUR

Voorzitter: R. Bolle (CDA)

Namens de raad: N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), J. Loopstra (PvdA), K. van Doesen (D66), J. Dijk (SP), E. Hessens (VVD), P. Rebergen (ChristenUnie), T. van Zoelen (PvdD), J. Atema (digitaal) (100%Groningen/Stadspartij), B. Onnes (PVV)

Namens het college: C. Bloemhof

Namens de griffie: W. Bierman

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

00:08:30

Voorzitter: Goedemiddag en welkom bij deze meningsvormende sessie waarbij we het werk/ en ontwikkelprogramma gaan bespreken. Dat is een raadsvoorstel. We hebben daarvoor ruim een uur. Ongeveer vier minuten spreektijd. Ik ga proberen, als het debat ontstaat, dat te faciliteren dus ik ga niet heel strak op die vier minuten zitten, maar hierna is er weer een sessie dus we moeten wel een beetje op tijd klaar zijn. Het college heeft voor de beantwoording vijftien minuten en verder wijst het zichzelf, denk ik. Wie van deze leden hier aanwezig of thuis aanwezig mag ik als eerste het woord geven? De heer Rebergen namens de ChristenUnie.

00:09:13

de heer P. Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Werk biedt mensen de kans om zichzelf te ontwikkelen en sociale contacten aan te gaan en mee te doen in de samenleving. Betaald werk kan armoede en ongelijkheid voorkomen. Er is een aanjager van geluk en leefbaarheid van onze gemeente. Maar liefst 96 procent van de beroepsbevolking van Groningen vindt een plek op de arbeidsmarkt, maar dat geldt niet voor iedereen. Met dit werkprogramma worden extra maatregelen genomen om groepen werkzoekenden ondersteuning te bieden met als doel jaarlijks 600 mensen extra te ondersteunen. De verwachting is dat we met deze maatregelen het meerjaren beeld van de BUIG structureel met 2,2 miljoen kunnen verbeteren. In de afgelopen periode is het gelukt, mede door het werkprogramma, de doelstellingen te behalen, ondanks dat COVID veel impact heeft gehad. De daarbij gedane opmerking "Het is onmogelijk vast te stellen welk deel aan onze activiteiten is toe te schrijven" toont daarbij een mooie reflectie. Het project aanpak van WW en bijstand was in ieder geval erg positief. Deze aanpak lijkt dus effectief. Kan deze aanpak niet verder worden uitgebreid? De doelstelling voor komende periode is minimaal 100, maar het lijkt ons een belangrijk project waarbij langdurige werkloosheid en armoede kan worden voorkomen. Als we inhoudelijk kijken, dan is het over het algemeen een mooi programma. Aan de hand van de vier programmalijnen waarin verschillende projecten en activiteiten ingezet op werkbehoud aan het werk komen en meedoen in de samenleving. De ontwikkelladder kan daarbij een goed hulpmiddel zijn. Voor mensen die dagelijks veel problemen ervaren vanwege een arbeidsbeperking, psychische kwetsbaarheid of sociale problemen pleiten wij voor een coach of mentor die kennis heeft van deze problemen en die daarbij kan ondersteunen. Dit zorgt voor meer begrip bij collega's en meer werkplezier bij de werknemer. We zijn benieuwd hoe de wethouder hier tegenaan kijkt en of de jobcoach deze rol kan vervullen. Voor de ontwikkeling en positie op de arbeidsmarkt zijn een

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

praktijkverklaring en het Talentperron belangrijke instrumenten. Voor wat betreft het slagingspercentage van 25 procent vragen wij ons af of dat niet wat ambitieuzer kan. Dan nog een paar vragen en opmerkingen. Het werkontwikkelingsprogramma zet sterk in op de ontwikkeling van de werkzoekende. Het creëren van de mogelijkheden door samen met de werkgever te kijken krijgt maar minimaal aandacht, eigenlijk alleen bij de jobhunting. Zou dit niet meer aandacht moeten hebben in de huidige arbeidsmarkt? En hoe is hier een relatie met het economisch programma? Hoe staat het met zicht op mensen die uitvallen in de verschillende projecten? We hebben nu over de mensen die aan het werk gaan, aan het werk blijven en mensen die doorleren. We hebben een vraag over het helpen of ondersteunen van de mensen die juist bij die projecten uitvallen. Waarom zijn ze gestopt en wat zou er eventueel anders moet aan het programma? Het advies van de cliëntenraad zijn waar mogelijk verwerkt. We denken dat het goed is dat de cliëntenraad in het vervolg eerder wordt betrokken. Tot slot denken we dat e gebiedsverbinders een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan laagdrempelige dienstverlening aan werkzoekenden. We zijn benieuwd naar de ontwikkeling van deze functie.

00:12:29

Voorzitter: Dank u wel, meneer Rebergen. De heer Nieuwenhuijsen namens GroenLinks.

00:12:33

de heer N. Nieuwenhuijsen: Dank, voorzitter. Voorzitter, vanochtend stond er in het dagblad een groot stuk over het dreigende bouwinfarct. Het komt erop neer dat er veel te weinig vakmensen zijn voor al het bouw- en installatiewerk dat in onze provincie moet gebeuren vanwege de versterkingsoperatie. Iets waar overigens al veel langer zorgen over zijn. Dat tekort aan mensen met een praktisch beroep geldt niet alleen voor Groningen, maar voor heel Nederland. Het nieuw kabinet smijt met geld tegen allerlei sectoren aan, van het onderwijs tot de zorg tot de energietransitie maar het is de vraag of geld alleen genoeg is. We hebben namelijk letterlijk handjes nodig, maar die handjes, voorzitter, staan al decennia onder druk. We hebben onszelf wijsgemaakt dat een goed werkend hoofd de hoogste beloning en dito sociaaleconomische status zou moeten opleveren. Was het aantal HBO- en WO-opgeleiden in 2008 nog 31 procent, zo'n tien jaar later was dat 41 procent. En als WO-opgeleide reken ik u razendsnel voor dat dat maar liefst één procentpunt groei per jaar is. Combineer deze slechte waardering voor praktische beroepen met de dubbele vergrijzingsgolf die op ons afkomt en het is duidelijk dat er grote gaten gaan vallen tussen dat wat moet gebeuren en de hoeveelheid mensen die daarvoor beschikbaar is. Dat brengt mij, voorzitter, bij het werk- en ontwikkelprogramma dat we vandaag bespreken. Mijn fractie is blij met de ambities van het college om zoveel mogelijk mensen te helpen aan het werk te komen. Het is goed dat de gemeente als lokale overheid haar inwoners bijstaat waar de landelijke overheid arbeid veel te lang en gedereguleerd aan de markt overgelaten en daar plukken we nu dus de wrange vruchten van. Mijn fractie is dus prima tevreden met die ambities, maar ik heb nog wel twee vragen voor de wethouder. De eerste vraag over het feit dat in het werk- en ontwikkelprogramma programma weinig terug te vinden is over de kwaliteit van werk. Het lijkt vooral te gaan over de kwantiteit. Als mensen maar een baan hebben of vinden. Maar, voorzitter, de ene baan is de andere niet. Onze economie stikt van de nutteloze banen die alleen maar dienen om op soms marginale en vaak overbodige producten en diensten toch nog een beetje winst te maken, banen met nauwelijks

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

maatschappelijke meerwaarde of zelfs schadelijk voor ons welzijn. De concrete vraag is daarom: hoe borgt dit programma dat werkconsulenten mensen richting maatschappelijk waardevolle cruciale beroepen sturen of de opleidingen daarvoor? En dus niet naar het eerste het slechtste flex en flut baantje dat wel voor een vaak tijdelijke uitstroom uit de bijstand zorgt?

00:14:47

Voorzitter: Mevrouw Hessels heeft een vraag voor u.

00:14:48

Mevrouw E. Hessels: Heeft de heer Nieuwenhuijsen dan liever dat iemand in de bijstand zit dan dat iemand een baan heeft wat de heer Nieuwenhuijsen dan misschien geen waardevolle baan vindt?

00:14:58

Voorzitter: De heer Nieuwenhuijsen.

00:14:59

de heer N. Nieuwenhuijsen: Dank voor de vraag. Misschien. Soms wel, ja. Omdat er ook banen zijn die zo flexibel en bijna daarna fluks zijn en maar zo'n korte termijn opleveren van dat je iets van perspectief hebt en ook weinig doen voor je verdere ontwikkeling, dat het niet altijd, denk ik, optimaal is om daar de bijstand voor uit te gaan. Nog los van, dat staat ook in het stuk, de armoedeval die soms kan ontstaan en daar moet je natuurlijk wel tegen ageren, maar toch. Mijn tweede vraag gaat over bijstand op maat. Oud GroenLinks-wethouder Mattias Gijsbertsen heeft hier zo heftig voor gelobbyd bij het Rijk dat hij een woning in Den Haag huurde. De uitkomst van het onderzoek, dat dus liep van ongeveer 2017 tot 2019, was duidelijk. De groepen die meer ondersteuning of meer bij verdienmogelijkheden kregen, deden het beter dan de groepen onder het normale bijstandsregime. Dit alles onderkent het college ook in dit stuk. De vraag is daarom: waarom gaat het college slechts quote "onderzoeken wat de mogelijkheden zijn en de bijverdienproeven in Amsterdam nauwlettend in de gaten houden" oftewel: wat weerhoudt onze gemeente ervan de bijverdienen ruimte zo snel mogelijk in beleid om te zetten? Dat zijn mijn twee vragen en verder dus geen opmerkingen.

00:16:09

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag dan het woord geven? De heer Onnes namens de PVV. Nog even uw microfoon aanzetten, meneer Onnes. We gaan het even hier proberen op te lossen, meneer Onnes, maar dan gaan we eerst even naar mevrouw Van Doesen namens D66.

00:16:46

Mevrouw K. van Doesen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik kijk even de wethouder aan. Dit is wel een ontzettend hoopvol traject dat nu voor ons ligt voor mensen in de bijstand en die ondersteuning nodig hebben en begeleiding naar de weg naar werk. Er zijn mooie nieuwe instrumenten ontwikkelt zoals dat Talentperron. Of platform? Ja, heet het perron? Ik moet er elke keer over nadenken. En de scholing die voorbereid op werk, dat is echt al een hele lange wens dat zoiets zou gecertificeerd kunnen worden en dat is er nu ook. Het is ook een sterk punt dat mensen die nu een baan krijgen, nog verder begeleid worden. Denk dat het ook heel belangrijk is voor de duurzaamheid van de inzet van zo'n medewerker. Dus ja, dat ziet er allemaal heel goed uit. Ook heel blij met dat resultaat van de samenwerking met

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

het UWV op een vroegtijdig moment, zodat mensen niet meer bij de bijstand aankomen en dan pas eindelijk geholpen worden, maar dat ze op een vroeg moment voordat ze in de bijstand komen een baan vinden. Ik vind dat echt heel prima. Wat ook eigenlijk wel heel erg opvallend is, is dat we nu een ladder hebben met zeven stappen. Dat komt natuurlijk door kansen in kaart te brengen, mensen ook veel beter inzicht hebben waar ze staan. Die grove verdeling met vier treden, die we vroeger hadden, is nu dan zeven treden geworden. Maar het geeft ook wel aan welke groep echt problematisch is en waar je weet dat je de weg naar werk nooit meer zult kunnen halen, maar waar je wel bereid bent om in te investeren omdat je daar andere resultaten mee bereikt. Dat vind ik wel jammer dat in dit stuk als resultaat de weg naar werk wordt genomen, terwijl ik denk van mensen participeren vanuit een situatie van alleen maar thuis zitten. Daar zie je dat gezondheidsproblemen afnemen, dat ze minder vaak bij de huisarts komen, dat ze op andere fronten gewoon wat steviger in het leven staan. Ik vind dat eigenlijk ook een resultaat wat je zou moeten meetellen en ook bijvoorbeeld schulden die opgelost zijn. Dat zou ik wel heel graag zien. Tot slot las ik in het stuk dat de organisatie zelf ook doelen gaat stellen en kijken of ze die gaat halen dus dat je een resultaat wilt bereiken en gaat kijken of je dat kan behalen. Daar zou ik erg graag van op de hoogte gesteld worden van de onderdelen, wat dan die doelen zijn, zodat we dat traject ook een beetje kunnen volgen. Zoals ze dat zelf ook willen rapporteren aan zichzelf, zouden wij dat ook wel mee willen krijgen graag. Maar voor het overige denk ik dat dit weer een hele mooie stap is. Dank je wel.

00:19:46

Voorzitter: Dank u wel. Dan komen we weer bij meneer Onnes.

00:19:50

De heer B. Onnes: Ben ik te verstaan, meneer de voorzitter?

00:19:52

Voorzitter: Ja, zeker. Gaat u gang.

00:19:53

De heer B. Onnes: Oké, prima. Meneer de voorzitter, de PVV-fractie staat vaak niet erg enthousiast te juichen over het beleid van de PvdA-bestuurders, dat zal niet onbekend zijn. Het onderwerp van vandaag is daar echter zeker een uitzondering op. Het werkprogramma 2020-2022 is geëvolueerd tot werk- en ontwikkelprogramma 2022-2025. Mensen in de bijstand worden gestimuleerd, geactiveerd en begeleid. Er kan ook met nieuwe methodes geëxperimenteerd worden. Voor ons is van groot belang het doel om meer mensen aan het werk te krijgen. Als het niet lukt, gaat het in ieder geval om maatschappelijk participeren. Wij denken dat dit het geluk van mensen bevordert. Onze fractie vindt dit een kerntaak van het gemeentebestuur en in het belang van de inwoners van Groningen. Hier moet dus ook voldoende ruimte voor zijn. Wij zullen het raadsvoorstel hierover in ieder geval ondersteunen. Graag wil ik ook aandacht vragen in dit verband over rapportage en monitoring. ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder hierop. Naast het activeren van mensen en het ondersteunen bij problemen is het van belang dat meer mensen aan het werk komen of aan het werk blijven, wat anders niet zou gebeuren. Dit leidt tot minder uitgaven aan bijstand, ook ten opzichte van andere gemeenten. Ik heb begrepen dat dit maandelijks wordt vergeleken wat dat betreft. Wij vinden het een goede zaak als deze gegevens ook maandelijks worden gedeeld met de raad. Dit in verband met een goed inzicht

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

in de ontwikkeling hiervan dus is niet alleen één keer per jaar ernaar kijken. Daar wil ik graag een reactie op. Hetzelfde geldt voor de tussentijdse cijfermatige rapportage met betrekking tot de resultaten van de vier programmalijnen. Er zijn duidelijke doelstellingen geformuleerd en het lijkt onze fractie een goede zaak om dit bijvoorbeeld elk kwartaal ook te delen met de raad wat de resultaten hiervan zijn. Graag een reactie. Dat was het, meneer de voorzitter.

00:21:59

Voorzitter: Dank u wel, meneer Onnes. Wie mag ik dan het woord geven? De heer Atema namens de Stadspartij en namens 100 procent Groningen, denk ik.

00:22:07

De heer Atema: Ja, dat heeft u goed gezien. Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde financiering. Wel hebben wij nog enige kanttekening bij het ontwikkelprogramma. Wij betreuren dat er geen of onvoldoende criteria zijn op basis van de effectiviteit van de onderdelen van het werk- en ontwikkelprogramma te meten valt. Wij spreken onze waardering uit voor de samenwerking tussen gemeente en de UWV waarbij mensen zes maanden voordat hun WW-uitkering stopt worden benaderd om te voorkomen dat zij in de bijstand terechtkomen. Het Talentperron, goed initiatief. Wat ons betreft wordt daar toch niet optimaal gebruik van gemaakt als je beziet in relatie met de ontwikkeladder. [onhoorbaar] stap drie en vier is aan aanzienlijk aandeel van de bijstandsgerechtigden maatschappelijk actief. Toch krijgen zij geen uitnodiging om bezoekje te brengen aan het Harm Buitenplein. Wij denken dat dat een gemiste kans is.

00:23:11

Voorzitter: De heer Atema, u heeft een vraag van de heer Rebergen.

00:23:15

de heer P. Rebergen: Het gaat wel even terug in uw woordvoering maar het gaat eigenlijk over de indicatoren waarvan u zegt dat die niet aanwezig zijn. Volgens mij staat bij iedere programmalijn precies wat we willen gaan doen en wat de resultaten moeten zijn. Dat zijn dan toch duidelijke indicatoren?

00:23:39

De heer Atema: Ik heb het gevoel dat dat niet goed te meten valt maar als u daar andere ideeën over hebt.. Wij denken dat je wel al globaal aan kan geven maar op onderdelen dat dat niet goed vastgesteld is, wat daar nu uit moet komen. Maar misschien hebben we het niet goed gelezen dan. Ik ga verder. De scholing. Uitkeringsgerechtigden en laagopgeleiden maken in vergelijking met andere groepen minder gebruik van scholing- en ontwikkelingsmogelijkheden. Deels omdat het voor hen niet als vanzelfsprekend is en deels omdat aard en de vorm van de scholing vaak niet aansluit bij hun behoeften. Wat de Stadspartij en 100% betreft, moet er de komende jaren extra inzet wordt gepleegd omdat scholing een eerste stap is om uit armoede te komen. [onhoorbaar] van de 1.500 mensen zijn er 800 in beeld, 700 dus niet. 400 doen mee aan het traject en met 400 is contact. Voor ons is niet duidelijk hoeveel banen daarvan nu uiteindelijk wordt opgeleverd. Graag een reactie. En tenslotte meneer de voorzitter, de werkende armen, een groeiend maatschappelijk probleem, maar voor ons gevoel in dit programma onvoldoende aandacht aan wordt besteed. Graag een reactie.

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

00:25:03

Voorzitter: Kunt u die laatste vraag nog een keer herhalen, meneer Atema?

00:25:06

De heer Atema: De werkende armen, een maatschappelijk probleem wat groeit, en voor ons gevoel wordt er in dit programma te weinig aandacht aan besteed. Graag een reactie.

00:25:15

Voorzitter: U heeft in ieder geval een reactie van mevrouw Van Doesen.

00:25:20

Mevrouw K. van Doesen: Maar ik begrijp dat we hier bezig zijn met de weg naar werk, mensen naar werk te helpen en als ze eenmaal werk hebben, dan is het doel bereikt. Als je het over werkende mensen die in armoede vallen, moet je bij een ander programma zijn, denk ik. Denkt u niet?

00:25:37

Voorzitter: Meneer Atema.

00:25:38

De heer Atema: Ik zie het meer als het verder ontwikkelen van.. Werk hebben, op zich, als je daarmee nog steeds in armoede leeft.. We hebben dus werken, kunnen werken, willen werken in relatie gebracht dat je er ook nog een beetje van kunt leven. Dat is in ieder geval in dit programma niet terug te vinden. Wellicht dat we het dan [onhoorbaar] moeten hebben maar wij zijn niet het werken op zich, maar het moet ook een goede beloning zijn voor werkenden. En dat zien we in ieder geval in dit programma niet.

00:26:11

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen nog.

00:26:12

Mevrouw K. van Doesen: Ja, dan heb ik nog even een vraag aan u, meneer Atema. Vindt u dan dat als mensen niet voldoende inkomen uit hun werk krijgen, zoals u zegt, en ze dan werkende armen zijn, dat ze deze baan dan gewoon kunnen weigeren of zouden moeten weigeren?

00:26:28

De heer Atema: Nee, juist niet want dan zijn ze nog slechter af. Het moet zo zijn dat werken loont en het loont niet in alle gevallen. Daar wordt in deze notitie geen aandacht besteed. Er wordt alleen maar aandacht besteed aan van oké, je werkt. Wij vinden dat werk ook een maatschappelijk inkomen moet opleveren. Het werken alleen op zich zou niet het doel van deze nota moeten zijn, maar ook werken waarbij je rond van kan komen.

00:27:05

Voorzitter: Helder, meneer Atema. Dank u wel. De heer Loopstra namens de Partij van de Arbeid.

00:27:10

De heer J.P. Loopstra: Dank u, voorzitter. Ik wil even bij de heer Atema aansluiten, want dat vindt onze fractie ook. Je moet altijd kijken naar kwaliteit van werk. Het is in het verleden altijd zo geweest dat organisaties zoals de sociale dienst en het UWV heel snel tevreden zijn. Er worden mensen bemiddeld naar baantjes van twintig uur, die flex zijn en er wordt gezegd

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

van ja, krulletje, de man of vrouw heeft een baan. Nou, ik vind dat ook moet worden gekeken inderdaad, wat mijn buurman de heer Nieuwenhuijsen ook zegt, je mag best kijken naar kwaliteit van werk. Daar is niks mis mee. De Partij van de Arbeid is zeer verguld met het werkprogramma wat voor ons ligt. Complimenten ook aan het college met de introductie van het talentperron. Mijn buurvrouw van D66 refereerde daar ook al aan. Wij lezen daarin dat mensen het heel prettig vinden om daar te vertoeven. Nou, dat is sowieso al mooi, maar wij willen wel graag dat het straks geëvalueerd wordt op effectiviteit. Wat levert het nu op? Levert meer op dan als je gewoon in een kantoorje praat met een ambtenaar? Heeft dit meerwaarde? We hopen dat het college dat ook gaat onderzoeken.

00:28:27

Voorzitter: Een vraag van mevrouw Van Doesen.

00:28:28

Mevrouw K. van Doesen: Ja, ik vraag me af of de heer Loopstra al op het talentperron geweest is en gezien heeft wat daar allemaal gebeurt. Dat kan je toch moeilijk ook doen in een kamertje in een gesprek.

00:28:40

Voorzitter: Meneer Loopstra.

00:28:41

De heer J.P. Loopstra: Ik ben daar zeker geweest, want mijn wethouder heeft mij daar ook wat rondgeleid dus ik heb daar op een avond even gekeken wat er allemaal gebeurt.

00:28:48

Mevrouw K. van Doesen: Onze wethouder, hé.

00:28:50

De heer J.P. Loopstra: Ja, het is bijna mijn buurvrouw, hé, maar goed. Het gaat erom dat wij toch het belangrijk vinden, omdat dat best een hele andere manier van werken is, om dat te gaan evalueren en niet op grond van ja, maar men vindt het wel prettig vertoeven daar maar gewoon op effectiviteit. Levert het ook dat op wat het college en de raad voor ogen hebben?

00:29:16

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen nog een keer.

00:29:17

Mevrouw K. van Doesen: Ja, dank u, voorzitter. Als u het zo formuleert, dan ben ik het wel met u eens.

00:29:23

Voorzitter: De heer Loopstra.

00:29:24

De heer J.P. Loopstra: Dan, mevrouw Van Doesen had het er ook al over, de participatieladder. In mijn optiek waren dat meer dan vier treden vroeger maar wij hebben al jarenlang gevraagd om terugkeer van de participatieladder. Nou, men noemt het nu een ontwikkelladder. Wij vinden het een goed instrument. Je kunt goed kijken naar de grote groep bijstandsgerechtigden maar je kunt ook individueel kijken naar mensen en je kunt ook zien hoe mensen zich kunnen ontwikkelen dus het kan ook op die manier gebruikt worden. Daar zijn wij blij mee. We constateren wel dat de helft van de bijstandsgerechtigden niet

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

of nauwelijks actief is. Dat verontrust ons. Mooi dat we dat dan ook weer zo zien Maar wij vragen wel aan het college welke instrumenten gaat het college gebruiken om daar verandering in te brengen? Het is hartstikke mooi dat er steeds minder mensen in de bijstand zitten hier in onze gemeente, maar de helft niet actief is, vraagt wel om activiteit. We hopen dat het college daar ook een antwoord op heeft. Wijkgericht actief zijn bijvoorbeeld in [crosstalk]

00:30:37

Voorzitter: Meneer Loopstra, u heeft nog een vraag van de heer Van Zoelen.

00:30:41

De heer T. van Zoelen: Ja, dank u. Ik heb daar een vraag over, want ik zie nou net die aantallen. De heer Loopstra zegt dat de helft niet actief is. Dat is een deel, een kwart nog niet actief. Wat is niet actief? Wat is de definitie? Als iemand leert en ervaart, dat is toch ook actief? Of iemand die toch vrijwilligerswerk doet en bezig is zich te ontwikkelen?

00:31:02

Voorzitter: De heer Loopstra.

00:31:03

De heer J.P. Loopstra: Ik lees juist dat er staat niet of nauwelijks actief en dat dat die 4.000 mensen zijn. Dus ik concludeer dat die niet actief zijn, niet vrijwilligerswerk doen, maar als u het anders leest, dat zou heel mooi zijn.

00:31:22

Voorzitter: Mevrouw Hessels, excuses.

00:31:26

Mevrouw E. Hessels: Zou dit betekenen dat de heer Loopstra ook voor een verplichte tegenprestatie is voor mensen in de bijstand?

00:31:32

Voorzitter: Meneer Loopstra.

00:31:33

De heer J.P. Loopstra: Zeker niet. Je moet nooit mensen dwingen die in zo'n kwetsbare situatie zitten. Je mag wel proberen mensen te verleiden om actief te worden. Daar is de gemeente dacht ik ook mee bezig, maar misschien moeten we weer een tandje meer als ik zo de cijfers lees. Dan heb ik nog twee dingen. Kansrijk Oost, dat men in de wijk en laagdrempelig mensen probeert te helpen, dat is mooi en dat heeft ook verdere gevolgen in andere wijken. Alleen heb ik nog een belangrijk punt. We krijgen een zeer gespannen arbeidsmarkt of we zitten er al in. In de zorg, in de horeca en de bouw kunnen we nauwelijks mensen krijgen. Dat lossen we niet op door te denken van ach, wie in de bijstand zit, kan ook wel in de bouw werken, want zo werkt het natuurlijk niet. Er zijn gewoon heel veel mensen in de bijstand arbeidsongeschikt. Er zijn mensen waarvan het al mooi is dat ze dagbesteding of vrijwilligerswerk doen. Dus we moeten het anders zoeken. En waar kunnen we dat dan het beste zoeken? Dat is toch bij de nuggers en de niet-uitkeringsgerechtigden die of latent op zoek zijn naar werk dan wel wel actief zijn maar er niet tussen komen. Daar zijn er gewoon duizenden van in onze stad en in onze gemeente. Duizenden mensen die in wezen wel kunnen werken, geen uitkering hebben en daar zul je toch op bepaald moment aan

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

moeten denken, wil je straks die functies in de zorg, in de bouw, in de horeca kunnen vervullen. Mijn vraag is aan het college of daar al over nagedacht is en of het college daar ook alle instrumenten voor ingaat zetten. Wij zijn er heel benieuwd naar of het college daar ook al wat ideeën over heeft.

00:33:14

Voorzitter: Dank u wel, meneer Loopstra. U heeft nog een vraag van de heer Atema.

00:33:19

De heer Atema: Het verleiden van mensen om actief te worden, [onhoorbaar] stap vier van de ladder om mensen uit te nodigen voor een bezoekje op het talentperron en niet wachten op hun eigen initiatief. Maar dat ze dus door de gemeente worden uitgenodigd. Vindt u dat ook een goed idee?

00:33:36

Voorzitter: De heer Loopstra.

00:33:38

De heer J.P. Loopstra: In het kader van dat er toch gesproken van iedereen, wat we nu al een paar jaar doen, lijkt me dat een heel nuttige aanvulling. Dus ik hoop dat het al gebeurt en als het niet gebeurt, dan hoop ik dat het college uw suggestie ter harte neemt.

00:33:54

Voorzitter: De heer Nieuwenhuijsen.

00:33:55

de heer N. Nieuwenhuijsen: Ik vroeg me even af of ik bij de PvdA een medestander zou hebben met betrekking tot het zo snel mogelijk invoeren van bijverdienmogelijkheden in de bijstand, omdat we dus in het verleden al best hebben gezien wat voor positieve ontwikkelingen dat heeft.

00:34:07

Voorzitter: De heer Loopstra.

00:34:08

De heer T. van Zoelen: Als dat door Den Haag op bepaald moment toch op de een of andere manier wordt getolereerd of anders gezegd toegestaan, dan zijn we daar een heel groot voorstander van. Zeker. Maar vroeger was het zo, dan ging je werken en mocht je 25 procent te houden. Dat was significant [crosstalk]

00:34:25

Voorzitter: Dank u wel meneer, Loopstra. Ja, u bent al een beetje door uw tijd heen. Mevrouw Hessels namens de VDD.

00:34:35

Mevrouw E. Hessels: Dank u wel, voorzitter. Het doel van het werk- en ontwikkelprogramma is om het aanwezige talent te benutten en om de arbeidsmarktpositie van werkzoekenden te versterken en mensen zich te laten blijven ontwikkelen. Dat is een doel dat de VVD van harte ondersteund. Een baan is niet alleen van belang vanwege het inkomen dat hieruit wordt verdiend, maar zorgt ook voor een gevoel van eigenwaarde, voor sociale contacten en voor een invulling van je leven. In de collegebrief is te lezen dat het aantal bijstandsontvangers is gedaald naar ruim 9.500. Dat is op zich goed nieuws, maar wij maken

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

ons wel zorgen over de grotere groep mensen die langdurig in de bijstand zit. Denkt de wethouder dat het werk- en ontwikkelprogramma dat we hier bespreken ook deze mensen kan bereiken? Het is toch ook moeilijk met elkaar te rijmen dat er een groot personeelstekort is in verschillende sectoren, daar werd al even aan gerefereerd, in de techniek, in de zorg, in de horeca, terwijl het aantal mensen dat langdurig in de bijstand zit, is gegroeid? In het programma is niet echt te lezen dat hier extra op wordt ingezet, maar dat zou, denken wij, wel wenselijk zijn.

00:35:39

Voorzitter: De heer Nieuwenhuijsen heeft een vraag.

00:35:41

de heer N. Nieuwenhuijsen: Dank, voorzitter. Het is goed om te horen dat de VVD-fractie van de VVD zegt van nou, het zou goed zijn als er meer op worden ingezet. Is de VVD met mij eens dat dit toch ook wel de oogst is van heel veel jaren nauwelijks regie op een arbeidsmarkt? Dan bedoel ik centrale landelijke regie over wie we waar voor opleiden, welke banen echt belangrijk zijn en welke niet, en dat daar dus ook heel veel liberale steken zijn laten vallen. Zeg ik dat zo goed?

00:36:06

Voorzitter: Mevrouw Hessels.

00:36:07

Mevrouw E. Hessels: Nou, ik denk dat wij een beetje van inzicht verschillen over hoe centraal de regie daarover moet zijn maar het is natuurlijk wel een goed idee dat als mensen in de bijstand komen, dat er wordt gekeken van wie zou geschikt zijn voor de zorg? Wie zou geschikt zijn voor de horeca? Wie zou naar de techniek kunnen, met eventueel wat bijscholing? Dus dat. Wat mijn fractie zich afvraagt is of alle mensen die tegenwoordig een bijstandsuitkering aanvragen ook worden gesproken zodat we niet over een aantal jaren opnieuw een kans om in kaart project moeten starten. Ook vraagt de VVD zich af of de wethouder iets kan zeggen over de hoeveelheid mensen per trede op de ontwikkel ladder zodat we een wat beter beeld hebben waar we hebben het over hebben. En als laatste vraag was nog hoe er wordt omgegaan met mensen die niet actief wil worden.

00:37:01

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Van Zoelen.

00:37:04

De heer T. van Zoelen: Dank. Volgens mij staan al die aantallen op de ontwikkelingsladder, voorzitter, dus ik weet niet of de VVD dat gezien heeft. U kunt dat zo nakijken in de brief.

00:37:17

Voorzitter: Mevrouw Hessels.

00:37:17

Mevrouw E. Hessels: Goed, dan heb ik daar even overheen gelezen en dan zal ik dat alsnog bekijken. Maar mijn laatste vraag is hoe er wordt omgegaan met mensen die niet actief willen worden? De heer Loopstra refereerde daar ook al aan, maar we moeten toch niet niet zomaar accepteren dat mensen bewust aan de kant blijft staan.

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

00:37:36

Voorzitter: De heer Loopstra heeft een vraag.

00:37:37

De heer J.P. Loopstra: Zo heb ik dat natuurlijk helemaal niet gezegd. Het gaat erom dat er mensen zijn in onze gemeente die geen uitkering hebben, die gewoon leven van het inkomen van hun partner of van een erfenis of anderszins en die gewoon hier aan het werk zijn. Die mensen moeten we zien warm te maken om te gaan werken om de gespannen arbeidsmarkt wat te gaan helpen. Dat heb ik gezegd.

00:38:00

Voorzitter: Waarvan akte. Mevrouw Hessels.

00:38:02

Mevrouw E. Hessels: Ja, ik refereerde naar wat anders.

00:38:04

Voorzitter: Dan de heer Dijk namens de SP.

00:38:10

De heer J.P. Dijk: Dank u wel, voorzitter. Altijd mooi als je een debat hebt over werk, dat er dan in ieder geval een Partij van de Arbeid en een GroenLinks en de Stadspartij zijn die begin over kwaliteit van werk. Laat ik daarmee beginnen, dat ik dat mooi vind om te horen. Best wel goed programma. Ik heb het met enige plezier ook gelezen. Volgens mij is het meer dan terecht dat het programma zich vooral richt op mensen die de afgelopen jaren niet hebben kunnen profiteren van een groeiende economie, niet hebben kunnen profiteren van een toename aan werkgelegenheid. En dat toont volgens mij haarfijn aan waarom een arbeidsmarkt niet werkt en dat werkloosheid niets meer is dan een organisatorisch probleem en je niet kan afschuiven op mensen die niet zouden willen of niet geschikt zouden zijn voor de arbeidsmarkt. Dat is natuurlijk wel een beetje een gekke zin die je dan leest. Een groep waarvoor de arbeidsmarkt moeilijk toegankelijk is. Ik snap die zin wel, ik snap die zin ook wel in deze tijd, maar dan moet je die arbeidsmarkt dus afschaffen. Dat de effectiviteit van het programma ontzettend moeilijk te meten is, dat horen wij ook al tien, elf, twaalf jaar. Ik in ieder geval in deze gemeenteraad. Daar ben ik het mee eens, het is nogal afhankelijk van factoren zoals de wereldeconomie en noem maar op. Een vraag van de SP-fractie: waarom wordt er dan gekozen om criteria te stellen in de loop van de tijd? Ik weet niet hoe het precies verwoord staat in het voorstel, maar er staat van we gaan nu geen criteria opvoeren. We gaan later criteria opvoeren om de effectiviteit te gaan bepalen. De SP is namelijk wel heel erg nieuwsgierig naar die mogelijke effectiviteit en daar zullen we dan ook later heel scherp op kijken, want stel je voor dat dit programma voor die groep mensen, waarvoor de arbeidsmarkt ontoegankelijk zou zijn, onvoldoende voor werkt. Dan kent de SP-fractie in ieder geval één middel wat ontzettend effectief is, heel goed meetbaar is, en dat zijn basisbanen. Wat de SP betreft, zou dat een ontzettend goed alternatief zijn als een deel van deze maatregelen niet zou werken om het geld uit het werkprogramma wat we nu beschikbaarstellen voor de komende vier jaar dan mogelijk daarvoor in te zetten, om meer meer basisbanen mogelijk te blijven te houden.

00:40:47

Voorzitter: De heer Atema heeft een vraag, meneer Dijk.

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

00:40:49

De heer Atema: Ik neem aan dat de SP met basisbanen een echte baan bedoelt en niet dat slappe aftreksel dat het college nu gebruikt.

00:40:56

Voorzitter: Meneer Dijk.

00:40:56

De heer J.P. Dijk: Ik zou dat geen slap aftreksel willen noemen. Ik ben niet altijd super enthousiast over collegeplannen, maar ik vind de basisbaan volgens mij een goede opstap naar het herinvoeren van gesubsidieerde banen, waar mensen veel zekerheid hebben en maatschappelijk nuttig werk verrichten. Dus ik zou dat geen slap aftreksel wilt noemen. Sterker nog, de SP-fractie is daar dermate enthousiast over dat wij zeggen als wij zien dat bepaalde ingrepen in dit werkprogramma weinig effectief blijken de komende jaren, dat wij zouden zeggen: "Dan willen we dat geld gaat inzetten voor extra basisbanen".

00:41:32

Voorzitter: Dank u wel, meneer Dijk. De heer Van Zoelen namens de Partij voor de Dieren.

00:41:36

De heer T. van Zoelen: Dank, voorzitter, en ook dank wethouder, want wij vinden dit een heel mooi plan, een mooi voorstel en ook de middelen die gereserveerd zijn. Complimenten daarvoor, want ook niet de kwantiteit maar kwaliteit staat voorop en ook het kunnen door ontwikkelen. Uit kansen in kaart bleek ook wel dat veel mensen graag willen, maar dan is er geen mogelijkheid dus je moet gaan zoeken van waar is vrijwilligerswerk of waar kan iemand intreden?

00:42:10

Voorzitter: De heer Nieuwenhuijsen heeft een vraag, meneer Van Zoelen.

00:42:13

de heer N. Nieuwenhuijsen: Dank, voorzitter. Zo net zei de heer Van Zoelen van de kwaliteit staat voorop. Ik las dat toch iets minder. Waar haalt de heer Van Zoelen dat zoal uit?

00:42:24

Voorzitter: Meneer Van Zoelen.

00:42:26

De heer T. van Zoelen: Ik merk dat kwaliteit en ook de duurzaamheid van het behoud van werk in die ontwikkeltreden, dus dat er sowieso een ontwikkelplan is, dat het niet primair gaat om het direct iemand plaatsen. Dat is wat ik zo globaal uit het lezen van het plan wel opmerk. Daar was ik eigenlijk wel zeer positief verrast over, dat het daarin staat dus ook dat het gaat om de duurzaamheid van werk. Dus dat je gaat kijken van kan ik iemand plaatsen en kan iemand zich daar ook ontwikkelen? Daarom heb ik dat gezien als je kijkt ook naar de kwaliteit en dat vinden wij eigenlijk ook belangrijk. Als we bijvoorbeeld kijken naar het meten van effectiviteit zouden wij ook belangrijk vinden, niet zozeer het aantal plaatsingen van mensen die uiteindelijk aan het werk komen, maar ook hoe die stijging in die ontwikkelingsladder is. Ik had er net ook al een vraag over aan heer Loopstra maar die getallen staan dus heel erg bij. Het klopt wel, ongeveer 4.000 mensen niet actief/ sporadisch actief. Maar het is ook heel mooi om te zien als bijvoorbeeld mensen leren en ervaren, als je daar een ontwikkeling in ziet en wat ik dan wel. Mijn vraag is ook van hoe is ook de

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

samenwerking met onderwijsinstellingen? Bijvoorbeeld [onhoorbaar] trajecten zijn mensen die nog jong zijn, weer teruggaan naar school. Dus dat vinden wij belangrijk. Als de effectiviteit gemeten wordt, dat we ook kijken van hoe is dat verloop over die ontwikkelingsladder. Wij zijn hier dus positief over en ik denk waar ik ook mee begon met kansen in kaart, mensen willen wel graag werken. Het is gewoon belangrijk om die aansluiting ook op de arbeidsmarkt te vinden. Er is daar een grote mismatch. Je moet natuurlijk veel kunnen bijleren ook om in het technisch beroep werkzaam kunnen zijn. Bij mensen die lang niet werkzaam zijn geweest, is dat moeilijk te doen met met kleine cursussen dus daar moet je wel echt in investeren om die mismatch op te lossen. Ik denk dat hier wel goede stappen worden gezet, dus hierbij wil ik het laten.

00:44:40

Voorzitter: Dank u wel. Dan had ik zelf nog wat opmerkingen dus als mevrouw Van Doesen dan even het voorzitterschap over zou willen nemen.

00:44:46

Mevrouw K. van Doesen: Zo kan het ook. De heer Bolle, u heeft het woord.

00:44:48

De heer R. Bolle: Ja, dank u wel. Ja, ik weet niet of iemand mij wilt interrumpen maar dan is het een beetje lastig als ik gewoon ga praten. Ja, ik sluit me aan bij de complimenten van de ChristenUnie en D66 of eigenlijk bij alle complimenten. Wat mij betreft en wat mijn fractie betreft, was het inderdaad een mooi programma. Ik had nog één punt. Mevrouw Van Doesen had het dan over die mooie samenwerking met het UWV waardoor we minder mensen uiteindelijk in de bijstand hebben maar dat laat natuurlijk wel wat zien. Dat laat zien dat als de gemeente zich ertegenaan bemoeit met UWV dat het dan in één keer wel kan. Dat vind ik eigenlijk wel een klein beetje schokkend, want dat zou betekenen dat.. Nu wachten we dan tot zes maanden voordat ze in de bijstand komen en dan lukt het vaak wel. Dan zouden we dat eerder ook kunnen doen.

00:45:37

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Dijk.

00:45:41

De heer J.P. Dijk: Ja, voorzitter, misschien een beetje lullig vraag maar had de heer Bolle dan verwacht dat het UWV een goed functionerende organisatie was?

00:45:47

De heer R. Bolle: Nee, dat had de heer Bolle zeker niet verwacht, maar het is wel een pijnlijke constatering. Misschien moet er dan dus wel ook op die manier naar worden gekeken. Sowieso moet het UWV, denk ik, anders worden georganiseerd maar misschien moet die samenwerking nog intensiever met de gemeente, zodat onze inwoners sneller aan werk komen en op een betere manier aan werk komen en bijvoorbeeld ook die mensen die de heer Loopstra bedoelde, ook wat eerder aan het werk komen, als we ze tenminste in beeld hebben. Ja, ik vond die effectiviteit ook goed, dat het college eigenlijk aangeeft dat ze het moeilijk kunnen meten. Dat vond ik eigenlijk verfrissend om te lezen. Ik heb dat niet al tien jaar gezien eerlijk gezegd, zoals de heer Dijk zei, dus ik was daar wel blij mee. Tegelijkertijd moet je wel continu blijven kijken of het effectief is, want er gaat veel geld naar toe. Dat is ook nodig, maar het is denk ik wel goed om de grootste dingen die bijdragen aan werk,

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

zijnde de economie, dat te constateren dat we dat heel weinig kunnen beïnvloeden. Dat waren mijn vragen, voorzitter.

00:47:00

Mevrouw K. van Doesen: Dank u wel.

00:47:02

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de beantwoording van de wethouder.

00:47:07

Wethouder: Dank u wel, voorzitter. Ik wil even bij een van de laatste opmerkingen van de woordvoerder van het CDA beginnen, namelijk over het UWV. Ik denk dat wat dit aantoont is dat goede begeleiding en intensieve begeleiding belangrijk is en dat dat mensen kan helpen richting werk. Er is natuurlijk een hele grote bezuiniging op het UWV geweest. Wat er net werd gezegd, eigenlijk hoor ik daarin van ja, eigenlijk doordat wij ons daar dus zes maanden van tevoren tegenaan bemoeien, voorkom dat instromen in de bijstand. Maar eigenlijk zit er een spanning op, dat wij een bepaalde taak uitvoeren die het UWV eigenlijk zou moeten uitvoeren. Dus ik vind dat een terechte constatering. Dat is ook wel een constatering die wij bij het UWV ook wel neerleggen maar goed, dat is natuurlijk een politieke keuze hoeveel daar aan re-integratie inzet wordt gepleegd. We hebben het natuurlijk gewoon gedaan omdat we zien dat het goed is voor de mens, maar het ons ook geld oplevert als we dat aan de voorkant doen dus we hebben het gedaan. Maar uiteindelijk is het natuurlijk zo dat het een gevolg is van, ik zeg het maar even zo, een kaalslag die bij het UWV een aantal jaar geleden heeft plaatsgevonden. Dan in algemene zin. Het werkprogramma, er is veel over gezegd. Dank voor alle complimenten. Het gaat inderdaad over de begeleiding van werk en we kunnen het hele economisch stelsel erbij gaan betrekken maar daar gaat het werkprogramma niet over. Waar ik wel wat over wil zeggen, wat ook door verschillende fracties is aangegeven onder andere GroenLinks, SP, de Partij van de Arbeid, Stadspartij, is het belang van de waarde van werk voor mensen. Het geeft inderdaad eigenwaarde, financiële zelfstandigheid, sociale contacten. Ik zeg u ook toe alvast om die waarde van werk beter inzichtelijk te maken dat we dat gaan doen wanneer we ook de evaluatie van de basisbaan hebben. We hebben een aantal mensen geïnterviewd en zij geven allemaal dit soort dingen aan en dat is ontzettend mooi om te zien. Ik kan dat fantastische verhalen vertellen over de waarde van werk, maar dat kunnen de mensen altijd over het algemeen nog zelf. Nou, dat wil ik dus nog maar aan de voorkant meegeven. We doen dit, en dan staat het er niet expliciet, omdat werk zo ontzettend belangrijk is voor mensen. En juist doordat we in het vorige werkprogramma die ontwikkeladder hebben geïntroduceerd, kunnen we ook zien dat heel veel mensen nog een ontwikkeling door te maken hebben voordat ze even in de horeca, in de zorg, in de kinderopvang aan de slag kunnen. Vandaag weer een bericht over grote tekorten bij de SKSG. Dat hebben we niet zomaar. Daarom is die ontwikkeling van mensen zo belangrijk. Uiteindelijk willen we natuurlijk meer mensen aan de slag. Ik kreeg ook van D66 de vraag van hoe zit het nou met die activeringskant? Zou ik niet blij moeten zijn als mensen actief worden? Daarom is het doel ook 600 mensen te activeren net zoals in het vorige werkprogramma. Je krijgt misschien niet iedereen betaald aan de slag, maar je moet ook doel stellen om mensen die nu inactief zijn, weer actief te krijgen.

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

00:50:24

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen.

00:50:25

Mevrouw K. van Doesen: Het ging mij niet zozeer om het activeren van mensen, maar dat het resultaat werk is en dat daarin het resultaat van dit programma gemeten wordt, terwijl ik denk: je kunt het ook in gezondheid meten of een schuldenvrij zijn of in zulk soort dingen.

00:50:43

Wethouder: Ja, dat is zeker waar, maar we moeten ook scherp moeten zijn. Dat kan vrijwilligerswerk zijn, het kan participatiebanen zijn, het kan een basisbaan zijn en dat kan reguliere arbeidsmarkt zijn, zal ik maar zeggen. Het is natuurlijk altijd goed om inzichtelijk te maken wat de effecten naast van werk zijn. Dat doen we natuurlijk in het experiment basisbaan nadrukkelijk wel, maar dat zou een hele andere tak van sport zijn als we daar iedereen langs die meetlat laten gaan. Natuurlijk is het zo, en dat blijkt ook uit wetenschappelijke rapporten, dat werk ook zorgt voor al die dingen die u daarnet aangeeft, die ook belangrijke effecten zijn.

00:51:19

Voorzitter: Meneer Van Zoelen.

00:51:21

De heer T. van Zoelen: Dank, voorzitter. De wethouder heeft het over de waarde van werk. Nu zijn er mensen die er door omstandigheden dat nooit zullen bereiken. Die kunnen niet werken, maar die willen bijvoorbeeld wel actief zijn en die hebben ergens vrijwilligerswerk of die kunnen voor een deel werken. Heeft dat niet net zoveel waarde als het waarde als werk voor die mensen? Dus waar wordt nu naar gemeten? Is dat het meest hoog haalbare waarde van werken? Of kunnen we mensen die iets participeren of meedoen en zich gelukkig voelen op hetzelfde niveau zetten dat we zeggen van hé, dat is hetzelfde resultaat [crosstalk]

00:51:53

Voorzitter: [crosstalk] de wethouder.

00:51:55

Wethouder: Voorzitter, we meten hier de stappen die we zetten op de ontwikkelladder. Dat kan zijn een participatieplaats, participatiebanen noemen we dat. Dat is gewoon dat iemand een uitkering houdt plus een kleine premie. Dat kan zijn koffie drinken in het buurthuis na dat vrijwilligerswerk doen en dat kan ook zijn, liefst wel richting betaald werk, omdat uiteindelijk dat ook in hun eigen inkomen voorziet en mensen daar zelfstandig van worden. Dat zou het mooist zijn, maar dat is niet voor iedereen haalbaar. Dan wil ik nog één ding vooraf zeggen over de meetbaarheid in algemene zin. Je zou kunnen zeggen, het aantal bijstandsgerechtigden is afgenomen dus dat is mooi. Dat is een effect van het werkprogramma. Dat heeft natuurlijk ook altijd met de economie te maken. Ik wil nog even melden dat de cijfers niet meer geheel actueel zijn. Het aantal bijstandsgerechtigden vind ik wel even goed om de laatste stand van zaken nog met u te delen. Er staat hier 9.527, het zijn nu 9.424 dus ondanks de lockdown, zijn er toch weer 100 mensen minder in de bijstand dan in deze brief staat. Dan zie je wel dat wordt aangegeven dat de groep langer dan vijf jaar in de bijstand toeneemt en vandaar ook dat u terecht constateert dat daar meer aandacht dan

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

in het verleden naartoe zal gaan om mensen daar weer in beweging te krijgen. Een deel zal het niet redden richting betaald werk, maar voor een deel ook wel en daar de doorbraak op maken. Dan ga ik een aantal vragen beantwoorden van de ChristenUnie. De ChristenUnie had vragen over van kunnen we die pilot van de WW, bijstand ook uitbreiden? Er is een streefgetal genoemd. Alleen we zien ook wel dat de instroom van de WW naar bijstand op dit moment heel laag is, gegeven de arbeidsmarktsituatie. We hebben nu dit aantal genoemd maar we zullen natuurlijk de mensen die we kunnen begeleiden op die manier ook begeleiden. ChristenUnie had gevraagd naar psychologische kennis bij de coaches. Die verwijzen over het algemeen door naar iemand die wel verstand heeft van psychische problematiek. We hebben ook wel coaches die werken met de mobility mentoring systematiek maar het is niet zo dat elke coach per definitie uitgebreide psychologische kennis hoeft te hebben. Dan tot slot vroeg de ChristenUnie naar de relatie tussen het economisch programma en jobhunting. Ja, zeker. Het accountteam van directie werk werkt nauw samen met de directie economische zaken om op die manier mensen een zo goed mogelijke plek te geven op de arbeidsmarkt. GroenLinks maakt een opmerking over het bouwinfarct en het enorme tekort aan personeel. Daar heb ik net in algemene zin wat over gezegd. Waar ik toch op wijzen, is dat wij kansrijk beroepen hebben en kansrijk opleiden als regio. Dat is het zogeheten 1.000 banenplan en dat het ons toch gelukt is om inmiddels al zo'n 1.400 mensen te plaatsen in dat soort sectoren, dus dat dat wel echt een oplossing is. En dat het van werkgevers ook vraagt om echt op een andere manier naar mensen te kijken. Ik zeg wel eens van het schaap met vijf poten bestaat niet, heeft ook nooit bestaan maar het dwingt nu in ieder geval om niet het hoogst haalbare te eisen van mensen maar echt te kijken naar wat iemand wilt, of iemand wilt en daar een stukje begeleiding en opleiding bij te geven. Uiteindelijk is het heel belangrijk welke arbeidsmarkthervormingen van het kabinet komen. De commissie Borstlap heeft advies uitgebracht en dat is natuurlijk ook heel bepalend voor wat we daarin kunnen doen. De kwaliteit van werk heb ik in algemene zin al wat over gezegd. GroenLinks zegt eigenlijk van de coaches moet er niet naar flut baantjes begeleiden, het gaat erom dat het ook goed werk is. Dat deelt het college. Er is ook wel een verandering. Tenminste, dat doen ze al niet, maar we zien er ook wel verandering in, omdat we nu toch wat meer kiezen ook voor scholing dus we zetten in op duurzamere uitstroom. Dat kan betekenen dat iemand een iets langer scholingstraject heeft. In het verleden was het heel lang zo: de kortste weg naar werk, maar dat is niet altijd de beste weg, want vaak valt iemand weer terug, heeft te weinig uren. Dat willen wij nadrukkelijk nu meenemen in dit programma, dat mensen dat doen. We hebben natuurlijk ook een stuk nazorg en op het moment dat iemand geplaatst is, dat we echt zorgen dat mensen duurzaam, goed terechtgekomen op de arbeidsmarkt. Dan een vraag van GroenLinks over bijverdienen in de bijstand en waarom dat nu nog niet geregeld is. Dat heeft met de participatiewet te maken, want in de experiment bijstand op maat kregen wij ruimte om eenmalig extra toe te kennen op de uitkering. Daar hing een AMvB onder de Pwet, die bood ruimte voor het experiment, maar dat besluit geldt nu niet meer. Dus die juridische ruimte is er niet zoals die er was. Inmiddels, sinds het verschijnen van deze collegebrief, is er natuurlijk een regeerakkoord gekomen waar ook bijverdienen in de bijstand staat benoemd, dat men daar wat mee wil. Daar is zijn wij en de VNG heel erg blij mee, want het is een belangrijk punt voor ons. Ik wil zeker daarmee aan de slag. Ik heb ook al opdracht gegeven om daar met een brief over te komen richting de raad over hoe we dit experiment als Groningen zo snel mogelijk weer

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

zouden kunnen opstarten want het past natuurlijk helemaal bij wat we willen. D66 had ik net beantwoord in algemene zin, over het activeren en over het doelen halen. De rapportage kom ik zo nog even op, daar had de PVV ook een vraag over en de SP ook en de Stadspartij ook, denk ik. Waarbij de PVV vroeg dat we elke maand de benchmarks doen. We meten elke maand de uitkeringsgerechtigden, vandaar dat ik nu die mededeling kan doen hoeveel het er nu zijn. Ik zou u niet aanraden dat wij u elke maand bestoken met informatie. Ik zou eigenlijk willen aangeven dat we bij de VVR en die systematiek rapporteren en dat we ook gewoon elk jaar nog separaat bij het werkprogramma stilstaan over welke resultaten zijn er dan? En als het gaat over de effectiviteit van de verschillende onderdelen daarvan, daar vroegen diverse fracties ook naar, dat vinden wij natuurlijk net zo belangrijk. We stellen ook voor elk onderdeel vast of de meerwaarde heeft en of het onderdeel moet worden van de reguliere dienstverlening. En ik wil ook aangeven dat wij na de zomer bij u terug kunnen komen over hoe die monitoring en die effectiviteit, hoe we dat op een goede manier doen. Ik denk dat we al een stuk verder zijn dan in het verleden om heel eerlijk te zijn, want nu staan er al concrete aantallen bij de verschillende projecten benoemd die we willen realiseren. Dat was eerder niet zo en door de ontwikkelladder kunnen we dat ook beter meten. Wat wel zo is, is dat we dat in het verleden bij het vorige werkprogramma ook hebben gedaan. Er staan een aantal projecten hier benoemd, bijvoorbeeld talentperron, dat is eruit voortgekomen. Dat is succesvol, die instroom WW naar bijstand. Maar we hebben bijvoorbeeld toen ook aangekondigd: we doen een arbeidsmarktwaardescan en daar zagen we gewoon dat daar te weinig behoefte aan was. Dan stoppen we daarin mee. Dat is natuurlijk belangrijk dat je gaat meten van hoe vaak zetten we het nou in en heeft wel geholpen? Kortom, ik kan u toezeggen dat we over de wijze van meten van die effectiviteit bij u, in elk geval na de zomer, terugkomen met hoe we dat op een goede manier doen en dat we u ook zullen informeren over de ontwikkeling bij de VGR en elk jaar een keer bij de bespreking van het werkprogramma om u niet maandelijks te bestoken met allerlei updates.

01:00:02

Voorzitter: De heer Dijk heeft een vraag.

01:00:04

De heer J.P. Dijk: Ja, voorzitter, even een korte vraag hoor, want ik hoorde net het woord benchmark dus dan moet ik gelijk een andere gemeenten denken. Kan de wethouder ook aangeven of er dan bijvoorbeeld goede voorbeelden uit andere gemeentes tussen komen? Niet om de effectiviteit te meten maar er zullen vast ook andere gemeenten zijn die hele goede ideeën hebben om mensen aan het werk te krijgen.

01:00:26

Voorzitter: De wethouder.

01:00:27

Wethouder: Voorzitter, daar kijken we eigenlijk altijd wel naar, want zo is eerlijk gezegd de preventie van de instroom is ook een succes geweest in een andere gemeente, dus dat doen we altijd. Om nou een heel overzicht te maken van alle projecten in gemeenten, gaat wat ver, maar als wij een succesvol project in de gemeente, dan zullen daar natuurlijk over rapporteren en zo moeten we het werkprogramma ook fluïde houden. Als er dingen niet werken in de effectiviteit, dan stoppen we ermee. Als we goede nieuwe interventies zien bij andere gemeenten, dan starten we daarmee. Dat moet ook de ruimte zijn in het

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

werkprogramma, denk ik. De PVV had nog een vraag over hoe we dan rapporteren. Daarop zou ik willen zeggen dat we op die programmalijn niveau met voorbeelden van projecten u dan ook rapporteren dus welk bedrag is daarnaartoe gegaan en wat heeft het dan opgeleverd? De Stadspartij heeft gevraagd naar de werkende armen. Ja, het gaat hier natuurlijk om de begeleiding naar werk, maar ook mensen aan het werk houden. In die zin doen we wel wat in het verhaal met het project nazorg. Dat is natuurlijk ook heel belangrijk, want mensen raken aan het werk en dan allerlei toeslagen waar ze mee te maken hebben, die dan veranderen. Daardoor kunnen mensen in armoede terechtkomen omdat ze de toeslagen niet op tijd aanpassen en in de schulden geraken. Dat is nou juist zo belangrijk aan een project nazorg van een jobcoach, dat die dat in de gaten houdt dus in die zin doen we er wel wat aan. Maar het fenomeen werkende armen in algemene zin is, denk ik, meer iets voor het armoedebeleid. VVD heeft de vraag gesteld hoe we ook mensen met een afstand gaan bereiken. Nou, die spreken we jaarlijks. We spreken met kansen in kaart en pilot oost en het gebiedsgericht werken. Dat biedt juist kans, denk ik, om die mensen in die wijken die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben te kunnen bereiken. De vraag van de VVD of we dan ook meer gaan inzetten op zorg en horeca. Nou, die wil ik wijzen op kansrijk opleiden, op tal van projecten. Onze jobcoaches zijn volledig op de hoogte waar de kansen liggen, talentperron sluit daar helemaal bij aan dus dat is eigenlijk al stand beleid.

01:02:38

Voorzitter: Een vraag van de heer Loopstra.

01:02:41

De heer J.P. Loopstra: Nog even terugkomend op de werkende armen. U zegt van dat hoort in wezen al in het programma thuis. Nou, daar is onze fractie het niet zo mee eens. Ik hoop dat het nu niet meer gebeurt, maar het was gewoon zo dat mensen worden bemiddeld naar banen door de sociale dienst en daarvoor door de UWV maar we praten nu over de sociale dienst, waarbij gewoon gezegd wordt van ja, twintig uur is ook mooi en begin maar. Soms heeft dat tot resultaat dat mensen dus te weinig geld hebben en niet rond kunnen komen doordat ze gewoon te weinig uren werken en soms in flexibele uren werken. De ene keer twintig uur, de andere keer maar tien uur. Dat is gewoon niet goed voor mensen. Ik vind wel dat het hoort bij het werkprogramma waar we het eerder over hebben gehad. De heer Van Zoelen zei het ook, we moeten wel kijken naar de kwaliteit van het werk. Vindt u ook niet, wethouder?

01:03:38

Voorzitter: Ik denk dat de wethouder dat vindt, want dat was een onderdeel van een antwoord van net. De wethouder.

01:03:43

Wethouder: Voorzitter, dat was inderdaad onderdeel van het antwoord. Ik wil wel zeggen dat er een soort tegenstelling zit tussen de wens om bijverdienen in de bijstand mogelijk te maken en voor twintig uur mensen te plaatsen en uw opmerking over twintig uur mensen plaatsen. Ik kan me voorstellen dat mensen soms voor twintig uur worden geplaatst omdat ze dat aankunnen en geleidelijk aan steeds meer uren krijgen om uit de bijstand te raken. Ik bedoel, als je bij bent voor bijverdienen in de bijstand, moet je het ook goed vinden dat mensen maar voor twintig uur geplaatst worden. Dan was er een opmerking van de VVD over iedereen spreken bij de nieuwe instroom. Iedereen wordt gesproken. Volgens mij ben

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

ik daarmee op de vraag van de VVD ingegaan. De Partij van de Arbeid had een vraag over het talentperron en de effectiviteit. Er wordt voortdurend feedback gevraagd van de bezoekers van het talentperron. Onze coaches wijzen we ook op het gebruik van talentperron. Als iemand bijvoorbeeld in pilot Oost werkt en ziet van iemand kan dat, hij kan met iemand naar het talentperron toe gaan. We kijken welke mogelijkheden we hebben om de effecten in beeld te brengen. Het is trouwens niet zo eenvoudig, want we hebben een open toegang, iedereen mag daar naartoe. Als we een gesprek hebben, dan kunnen we kijken wat iemand daarvan vond maar soms komen mensen zonder gesprekken en dat is prima. Dus we moeten wel even kijken hoe we dat rapporteren maar dat is wel van belang.

01:05:08

Voorzitter: De heer Atema heeft nog een vraag.

01:05:10

De heer Atema: Ja, [onhoorbaar]. Het gaat niet om de effectiviteit van het perron want dat is hoog. [onhoorbaar] iedereen die bij ons komt, die gaat met werk, opleiding of een traject de deur uit. Het gaat erom dat het op basis van vrijwilligheid is en ons voorstel is om iedereen vanaf stap vier in de participatieladder uit te nodigen om daar een keer een bezoek te brengen, want dat gebeurt op dit moment niet. Ook in het kader van het verleiden van de mensen zoals de heer Loopstra dat zei. Verleid mensen tot een bezoek door ze gewoon uit te nodigen.

01:05:44

Voorzitter: De wethouder, zei ik net, meneer Atema.

01:05:47

Wethouder: Voorzitter, ik zal even kijken hoe we dat in de uitvoering voor elkaar krijgen, maar ik kan me voorstellen dat voor die groep die dat [onhoorbaar] een actieve uitnodiging krijgen. Ik weet niet of dat al is gebeurd, maar goed, ik vind het een goede suggestie. Het is wel zo dat op dit moment even met de coronamaatregelen moeten uitkijken hoe we dat vormgeven want er is nog een hele tijd een bottleneck natuurlijk, dat we daar niet met teveel mensen bijeen mogen komen. Ik neem het mee en dan zal ik het bespreken met de uitvoering of dat een optie is. Dan de opmerkingen van de Partij van de Arbeid over de mensen die dus nu nauwelijks actief zijn in de bijstand en wat het college daaraan doet. Volgens mij in algemene zin al wat over gezegd. Pilot Oost is daar heel belangrijk voor, het wijkgericht werken, dat we mensen zo laagdrempelig mogelijk begeleiden. Dat is begeleiden naar participatiebanen, basisbanen praktijkleren is een heel mooi instrument, dus op die manier heel laagdrempelig begeleiden en natuurlijk is kansen in kaart daar ook heel erg belangrijk voor. Dus dat is allemaal wat we doen, juist voor die groep mensen die nu een grote afstand heeft. Als de coronamaatregelen weer afnemen en het weer kan, dan zou ik u ook, voor wie er nog niet is geweest, van harte willen uitnodigen om eens een keer bijvoorbeeld bij pilot Oost te komen kijken, of bij het talentperron. an was er nog een vraag van de Partij van de Arbeid over de niet-uitkeringsgerechtigden. Het is natuurlijk heel erg belangrijk dat niet-uitkeringsgerechtigden ook begeleid worden, want daar ben ik het helemaal eens met de heer Loopstra dat daar een grote kans zit voor de vervulling van de krapte op de arbeidsmarkt. Er zijn best heel veel mensen die nog wel wat zouden willen of meer uren zouden willen werken. Daar stellen we bijvoorbeeld talentperron ook voor open, kansrijk opleiden en die mensen kunnen in de arbeidsmarktregio ook bij de regionale

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

mobilititeitsteams terecht die in samenwerking is tussen UWV en gemeenten. Dan kunnen ze advies krijgen over scholing en loopbaan. Verder komt er een landelijk actieplan waarbij ook mensen zonder uitkering worden opgeroepen om aan het werk te gaan en waarin werkgevers worden opgeroepen om ook op een andere manier naar werving en selectie te kijken. Dus niet meer inderdaad de traditionele vacatures stellen, maar echt meet & greet achtige dingen, open hiring, dat soort zaken. Niet meer per se op tien eisen stellen. Nou, onze ambtenaren zijn bij de voorbereiding van het actieplan betrokken, want het is wel echt heel belangrijk dat ook met die mensen een betere match komt op de arbeidsmarkt. De SP had ook een vraag over de effectiviteit. Ik hoop dat ik die voldoende beantwoord. Daar komen we dus ook op terug in. Het is inderdaad zo, er kunnen dingen afvallen en er kunnen dingen bij dus als bepaalde dingen niet effectief zijn, dan zou het in potentie zo kunnen zijn dat je daar ook zegt van nou, we willen toch daar meer basisbanen uit financieren. Dat is natuurlijk gewoon een keuze die gemaakt kan worden. Tot slot volgens mij een vraag van de Partij voor de Dieren. Die had een vraag over de onderwijsinstellingen en de samenwerking daarmee. Nou, die is juist super belangrijk. Dat doen we bij kansrijk opleiden, dus dan kun je naar een website gaan en dan kun je een opleiding uitzoeken. Die worden vaak gevuld door ROC's. ROC's zijn een ontzettend belangrijke partner voor de gemeente daarin. Ze zijn ook bezig met 100 BBL-trajecten voor mensen in een uitkering. Dat is een samenwerking tussen verschillende ROC's in Noord-Nederland. Praktijkleren doen we samen met opleidingsinstututen, overigens ook met Leerbouwen bijvoorbeeld. Dus niet alleen met ROC's, maar ook praktijkopleiders dus dat is cruciaal. Onze accountmanagers zoeken continu de samenwerking met opleiders. Volgens mij, voorzitter, ben ik dan door de vragen heen.

01:09:53

Voorzitter: Volgens mij ook. Ik kijk even rond. Dat lijkt het geval zijn. De heer Rebergen.

01:10:00

de heer P. Rebergen: Voorzitter, ik denk dat ik één vraag niet heel duidelijk heb gesteld. Dat ging over die coaches voor mensen die te maken hebben met allerlei soorten problemen, bijvoorbeeld als gevolg van een arbeidsbeperking, psychische kwetsbaarheid of sociale problemen. Die lopen buiten het werk tegen een heleboel problemen aan. De vraag was eigenlijk van zouden de jobcoaches daar een rol in kunnen [onhoorbaar] die kennis van die problemen waar ze tegenaan lopen, om die mensen te begeleiden.

01:10:30

Voorzitter: De wethouder.

01:10:32

Wethouder: Voorzitter, ik zou willen aangeven dat we dat in het project nazorg meenemen. Ik begrijp uw vraag zo dat het gaat om mensen die al geplaatst zijn. We hebben bijvoorbeeld binnen 1.000 banenplan hele goede ervaringen met jobcoaches die langer op de werkplek actief blijven hebben. We hebben ook goede ervaringen met de afspraakbanen. Dat gaat natuurlijk niet alleen om hoe gaat het op de werkplek en kom je op tijd, maar het gaat ook om inderdaad wat zijn de gevolgen met de toeslagen maar ook allerlei andere dingen. Daar is nou juist dat nazorgprogramma van de gemeente op bedoeld. Ik kan me voorstellen dat dat daar een plek in krijgt. Ik moet even met de uitvoering in gesprek over hoe dat dan moet.

WERK- EN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA 2022-2025

01:11:17

Voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde van deze discussie gekomen. Het is een raadsvoorstel. Ik heb niet het idee dat er nog moties of amendementen ingediend zouden worden. De heer Loopstra.

01:11:29

De heer J.P. Loopstra: Dank u, voorzitter. Het antwoord van de wethouder over die herintreders nuggers die toch bereid moeten worden, daar willen we nog even over nadenken wat ze precies gezegd heeft. Ik krijg de indruk dat het weer meegaat van ja, wij faciliteren. Iedereen kan binnenkomen, maar het gaat ons erom: hoe bereik je die mensen? Hoe kom je bij hun aan de voordeur? Hoe ga je hen benaderen? Ik weet niet of ik dat goed gehoord heb dus dat ga ik even terugkijken. Mocht dat zo zijn dat ik toch vind dat dat in een motie moet worden vervat, dan komt de Partij van de Arbeid met een motie.

01:12:09

Voorzitter: Dat lijkt me een goede werkwijze, meneer Loopstra. Dan gaan we in ieder geval nu in eerste instantie ervan uit dat het conform is. Mocht er nog een motie komen van de Partij van de Arbeid, dan gaat hij naar conform plus motie. Dank jullie wel voor jullie inbreng en dank de wethouder voor de beantwoording en dan sluit ik deze vergadering.